

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 1 lutego 2024 r.

RPS-I.431.46.2023

Pan

Dariusz Rejman

Wójt Gminy Czastary

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych² oraz art. 31 ust. 1 ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czastarach⁴, adres: ul. Wolności 29, 98-410 Czastary, przeprowadzono kontrolę w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ww. ustaw. Ocenie podlegał stopień wywiązywania się przez Wójta Gminy Czastary z wykonywania ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a w szczególności: terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Czynności kontrolne w trybie zwykłym przeprowadzono w dniach 20, 21 i 22 listopada 2023 roku przez 3-osobowy zespół kontrolerów, będących pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w składzie:

1. Sławomir Chmielewski – Inspektor Wojewódzki w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów) na podstawie upoważnienia Nr 205/2023 r.

1 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

2 (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.), dalej: ustawa o świadczeniach rodzinnych

3 (Dz. U. z 2022 r., poz. 1205), dalej: ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

4Dalej: GOPS lub Ośrodek

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

2. Klaudyna Lekler - Lipińska – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 203/2023 r.

3. Malwina Łukasiewicz – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 204/2023 r.

Upoważnienia do kontroli zostały wydane 10 listopada 2023 r. przez Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego. Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli GOPS w Czastarach pod poz. 1/2023 r.

I. Uregulowania prawne i ocena prawidłowości zapisów w dokumentacji, na podstawie której Wójt Gminy Czastary – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach, realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą funkcję Wójta Gminy Czastary pełnił Pan Dariusz Rejman⁵. Kontrolowana problematyka została unormowana w Statucie Ośrodka nadanym Uchwałą Nr XX/126/2017 Rady Gminy Czastary z dnia 14 czerwca 2017 r. oraz Regulaminie Organizacyjnym wprowadzonym Zarządzeniem Nr 1/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czastarach z dnia 14 lipca 2017 roku. Ww. dokument określa zadania i kompetencje pracownika zatrudnionego na stanowisku do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Kontrolujący ustalili, że 23 października 2018 roku, Wójt Gminy Czastary powierzył realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Kierownikowi Ośrodka Pani Annie Nielubiak, któremu wydał upoważnienie⁶ do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych. Ponadto inny pracownik⁷ Ośrodka posiadał niezbędne upoważnienia⁸ do realizacji zadań i prowadzenia postępowań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem decyzji administracyjnych.

⁵Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

⁶Zarządzenie Nr 252/2018 Wójta Gminy Czastary z dnia 23 października 2018 r.

7J.A.

⁸ Zarządzenie Nr 0050.11.2021 z dnia 19 lutego 2021 r., Nr 0113/21/2004 z dnia 6 maja 2004 r., RO. 0113/34/2010 z dnia 30 lipca 2010 r.,

Kontrolujący ustalili, że w Ośrodku nie opracowano wewnętrznych procedur w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wprowadzenie wewnętrznych procedur w tym zakresie należy traktować jako dobrą praktykę. GOPS w Czastarach, zgodnie z art 23 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 15 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zawarł umowę licencyjną na 2022 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR) oraz Funduszu Alimentacyjnego (FA). Kontrolowane rozwiązania organizacyjne podmiotu realizującego zadanie w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego nie naruszają treści art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych – zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prawidłowość prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹.

Ośrodek nie prowadził papierowego rejestru złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz rejestru wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku z tym kontrolujący nie zweryfikowali danych zawartych w tych rejestrach. W rejestrze złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych zarejestrowano 193 wnioski (w tym 170 wniosków w formie papierowej oraz 23 w formie elektronicznej). Wszystkie wnioski poddane kontroli były każdorazowo opatrzone pieczęcią i datą wpływu wniosku do Ośrodka. Wnioski zostały prawidłowo i kompletnie wypełnione przez wnioskodawców. Do wniosków były dołączone dokumenty dotyczące dochodów oraz inne wymagane dokumenty stosowne do wnioskowanych dodatków i świadczeń. Skontrolowane wnioski w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo były weryfikowane z danymi Centralnej Bazy Beneficjentów (w ramach Emp@tia). Wskazane we wniosku dane osobowe – tj. imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numery PESEL, stopień pokrewieństwa były każdorazowo weryfikowane w systemie „Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu

⁹ (Dz. U. z 2021 r., poz.735 ze zm.), dalej: k.p.a.

alimentacyjnego. Dane dotyczące przyznania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności weryfikowano w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN). Organ prawidłowo ustalał prawo do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kwoty dodatków i świadczeń oraz okres ich przysługiwania. Wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne były doręczane stronom za pośrednictwem Poczty Polskiej. Ośrodek terminowo realizował wypłatę przyznanych świadczeń.

Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o nielosowy dobór próby, czyli sposób oparty na intuicji i wiedzy badacza oraz kryteriach zdroworozsądkowych. W toku kontroli ustalono, że złożone wnioski zawierały informacje wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych¹⁰.

Skontrolowano 25 spraw z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym: 9 spraw zawierających decyzje przyznające prawo do świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami¹¹, 2 sprawy zawierające decyzje przyznające prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, 1 sprawę zawierającą decyzję przyznającą prawo do świadczenia rodzicielskiego, 2 sprawy zawierające decyzje przyznające prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, 1 sprawę zawierającą decyzję przyznającą prawo do zasiłku pielęgnacyjnego, 10 spraw zawierających decyzje odmawiające przyznania prawa do wnioskowanych świadczeń (w tym 5 spraw, od których wniesiono odwołania i przekazano je do organu II instancji).

Kontroli poddano sprawy o numerach decyzji:

1. OPS 520.38.2022/23,	1. OPS 520.81.2022/23,
1. OPS 5211.4.2022,	1. OPS 520.74.2022/23,
1. OPS 520.94.2022/23,	1. OPS 520.13.2022/23,
1. OPS 520.93.2022/23,	1. OPS 520.83.2022/23,
1. OPS 520.92.2022/23,	1. OPS 520.56.2022/23,
1. OPS 5211.3.2022,	1. OPS 520.46.2022/23,
1. OPS 5211.3.2022O,	1. OPS 520.48.2022/23,

¹⁰ (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466)

¹¹ z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

1. OPS 5211.2.2022,	1. OPS 520.30.2022/23,
1. OPS 5211.20200,	1. OPS 522.21.2022,
1. OPS 5212.5.2022,	1. OPS 522.23.2022,
1. OPS 5212.3.2022,	1. OPS 5214-1.2.2022,
1. OPS 5212.1.2022,	1. OPS 520.59.2022/23.
1. OPS 5210.3.2022,	

W poddanych kontroli sprawach stwierdzono następujące **uchybenia**:

1. we wszystkich skontrolowanych decyzjach, jako organ wydający decyzję administracyjną wskazywano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach, zamiast Wójta Gminy Czastary. Zgodnie z art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych, organ właściwy oznacza wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne;
2. we wszystkich skontrolowanych decyzjach przyznających i odmawiających prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami tj. wskazano art. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych, natomiast nie powołano artykułów, na podstawie których przyznano lub odmówiono prawa do wnioskowanych przez strony dodatków do zasiłku rodzinnego;
3. w powołanej podstawie prawnej 2 decyzji przyznających prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka¹², nie wskazano Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych;
4. w powołanej podstawie prawnej wszystkich skontrolowanych decyzji nie wskazano upoważnienia Wójta Gminy Czastary, wydanego na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, dla Kierownika GOPS do realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych, a także do podpisywania decyzji administracyjnych w tych sprawach;
5. sposób doręczania skontrolowanych decyzji nie był zgodny z przepisami określonymi w k.p.a. Do doręczenia decyzji wykorzystano formularze potwierdzenia odbioru dla przesyłek nadanych na zasadach ogólnych, natomiast należało użyć formularzy potwierdzenia odbioru dla przesyłek nadanych

¹² OPS 522.21.2022, OPS 522.23.2022

w postępowaniu administracyjnym. Tzw. „żółta zwrotka” nie spełnia wymogów druku potwierdzenia odbioru wskazanych w art. 43, 44 i 46 § 2 k.p.a.;

6. w 10 przypadkach¹³ decyzje administracyjne zostały odebrane przez inną osobę niż adresat, przy czym nie wskazano, czy jest to dorosły domownik, sąsiad lub dozorca domu, który zobowiązał się oddać pismo adresatowi (art. 43 k.p.a.);
7. w sentencji decyzji przyznającej prawo do świadczenia rodzicielskiego¹⁴ nie uwzględniono tzw. podzielności świadczenia (art. 17c ust. 7 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Nieprawidłowo określono wysokość kwoty świadczenia rodzicielskiego przysługującego za niepełny miesiąc. Uchybienie to nie miało jednakże wpływu na sposób realizacji zadania, gdyż wnioskodawca otrzymał wypłatę świadczenia w prawidłowej wysokości.

W rejestrze złożonych wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zarejestrowano 8 wniosków – wszystkie wnioski zostały złożone w formie papierowej. Ośrodek w okresie kontrolowanym wydał 8 decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o nielosowy dobór próby, czyli sposób oparty na intuicji i wiedzy badacza oraz kryteriach zdroworozsądkowych. W toku kontroli ustalono, że złożone wnioski zawierały informacje wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego¹⁵.

Kontroli poddano 8 spraw dotyczących przyznania **świadczeń z funduszu alimentacyjnego** o numerach decyzji:

1. OPS.530.10.2021/22,
2. OPS.530.7.2022/23,
3. OPS.530.6.2022/23,
4. OPS.530.5.2022/23,
5. OPS.530.1.2022/23,
6. OPS.530.2.2022/23,
7. OPS.530.4.2022/23,

¹³ OPS 5211.4.2022, OPS 5211.3.2022, OPS 5211.3.2022O, OPS 5211.2.2022, OPS 5212.5.2022, OPS 520.81.2022/23, OPS 520.74.2022/23, OPS 520.13.2022/23, OPS 520.30.2022/23, OPS 5214-1.2.2022

¹⁴ OPS 5214-1.2.2022

¹⁵(Dz. U. z 2017 r., poz. 1467)

8. OPS.530.3.2022/23.

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków ustalono, że wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały rozpatrzone, a decyzje administracyjne wydane z zachowaniem ustawowych terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego były przyjmowane przez pracownika GOPS w Czastarach bez oświadczenia (Oświadczenie wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny), stanowiącego jeden z załączników do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które jasno zostały określone i wymienione w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego – (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467). Należy uznać to za **nieprawidłowość**.

W wyniku analizy spraw poddanych do kontroli z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego we wszystkich skontrolowanych decyzjach administracyjnych stwierdzono **uchybie** polegające na braku wskazania Wójta Gminy Czastary, jako organu właściwego uprawnionego do wydawania decyzji administracyjnej zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁶ (skontrolowane decyzje administracyjne w aktach sprawy). Wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie posiadały upoważnienia Wójta Gminy Czastary, wydanego na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dla kierownika GOPS do realizacji zadań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania decyzji w tych sprawach.

Decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego dostarczane były do wierzyciela Poczta Polska jednakże sposób doręczania skontrolowanych decyzji nie był zgodny z przepisami określonymi w k.p.a. Do doręczenia decyzji wykorzystano formularze potwierdzenia odbioru dla przesyłek nadanych na zasadach ogólnych, natomiast należało użyć formularzy potwierdzenia odbioru dla przesyłek nadanych w postępowaniu administracyjnym. Tzw. „żółta zwrotka” nie spełnia wymogów druku potwierdzenia odbioru wskazanych w art. 43, 44 i 46 § 2 k.p.a. - należy uznać to za **uchybie**.

¹⁶(Dz. U. z 2022 r., poz. 1205)

Kontroli poddano prawidłowość prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych - zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹⁷, weryfikując 8 postępowań.

1. Postępowanie prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego Nr 1 – do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego 2.02.2022 roku wpłynął wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Ośrodek w Czastarach wezwał dłużnika pismem z 22.02.2022 roku; w aktach sprawy brakowało zwrotki potwierdzającej odbiór wezwania. Dłużnik alimentacyjny zgłosił się do Ośrodka i udzielił wywiadu 19.04.2022 roku. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, że zatrudniony jest na ¼ etatu i ma zajęcie komornicze; oprócz tego sporadycznie dokonuje wpłat na konto komornika.

2. Postępowanie prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego Nr 2 – organ właściwy dłużnika 20.10.2022 roku otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Wezwaniem 5.12.2022 roku pracownik wezwał dłużnika do Ośrodka celem przeprowadzenia z nim wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik wezwanie odebrał 6.12.2022 roku i stawił się w Ośrodku 29.12.2022 roku. Został przeprowadzony wywiad alimentacyjny i odebrane oświadczenie majątkowe. Z wywiadu wynika, iż dłużnik jest zatrudniony i ma zajęte wynagrodzenie.

3. Postępowanie prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego Nr 3 – GOPS w Czastarach otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego 17.08.2022 roku. Dłużnik został wezwany pismem z 5.12.2022 roku, odebrał ww. wezwanie 8.12.2022 roku; nie zgłosił się do Ośrodka, aby udzielić wywiadu alimentacyjnego. Ośrodek nie wszczął postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, nie wydał decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie wystąpił z wnioskiem o ściganie do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu oraz z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy do Starosty w Wieruszowie. Należy uznać to za **nieprawidłowość**.

4. Postępowanie prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego Nr 4 - organ właściwy dłużnika 31.10.2022 roku otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Wezwaniem 5.12.2022 roku pracownik wezwał dłużnika do Ośrodka celem przeprowadzenia z nim wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik wezwanie odebrał 9.12.2022 roku, jednakże nie stawił się na wezwanie w Ośrodku. Ośrodek nie wszczął postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, nie wydał decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie wystąpił z wnioskiem o ściganie do Prokuratury Rejonowej

¹⁷(Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)

w Wieluniu oraz z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy do Starosty Wieruszowskiego. Należy uznać to za **nieprawidłowość**.

5. Postępowanie prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego Nr 5 - GOPS w Czastarach otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego 17.11.2022 roku. Dłużnik został wezwany pismem z 5.12.2022 roku, odebrał ww. wezwanie 8.12.2022 roku; nie zgłosił się do Ośrodka, aby udzielić wywiadu alimentacyjnego. Ośrodek nie wszczął postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, nie wydał decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie wystąpił z wnioskiem o ściganie do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu oraz z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy do Starosty w Wieruszowie. Należy uznać to za **nieprawidłowość**.

6. Postępowanie prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego Nr 6 – Ośrodek otrzymał 22.11.2022 roku wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. GOPS w Czastarach wezwał dłużnika pismem z 5.12.2022 roku, wezwanie wróciło do Ośrodka 22.12.2022 roku, dłużnik nie odebrał wezwania i nie stawił się na wywiad. W aktach sprawy znajduje się decyzja uznająca dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nr OPS.531.1.45.2021 z 24.02.2021 roku, która została uchylona 8.03.2021 roku, ponieważ dłużnik alimentacyjny zgłosił się na wywiad po wydaniu decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań. Ośrodek nie wszczął ponownie postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, nie wydał decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie wystąpił z wnioskiem o ściganie do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu oraz z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy do Starosty w Wieruszowie.

Należy uznać to za **nieprawidłowość**.

7. Postępowanie prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego Nr 7 - do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego 1.12.2022 roku wpłynął wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Ośrodek w Czastarach wezwał dłużnika pismem z 8.12.2022 roku. Do Ośrodka 28.12.2022 roku wróciło awizo; dłużnik nie odebrał wezwania i nie zgłosił się do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się decyzja Nr OPS.531.1.63.2021 z 5.02.2021 roku uznająca dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ośrodek nie wystąpił z wnioskiem o ściganie do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu, ani nie złożył wniosku do Starosty Wieruszowskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu. Należy uznać to za **nieprawidłowość**.

8. Postępowanie prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego Nr 8 - GOPS w Czastarach otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego 17.10.2022 roku. Dłużnik został wezwany pismem z 5.12.2022 roku, awizo z 22.12.2022 roku wróciło

do Ośrodka; dłużnik nie odebrał wezwania i nie zgłosił się do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się decyzja Nr OPS.531.1.64.2019 z 18.03.2019 roku o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ośrodek nie wystąpił z wnioskiem o ściganie do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu ani nie złożył wniosku do Starosty w Wieruszowie o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu.

Należy uznać to za **nieprawidłowość**.

W odniesieniu do kontrolowanego obszaru stwierdzono ponadto, że organ właściwy nie wypełniał obowiązku nałożonego przez art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, tj. nie przekazywał systematycznie do biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, co należy uznać za **nieprawidłowość**. Należy nadmienić, iż dane o zadłużeniach dłużników alimentacyjnych winny być przekazywane co miesiąc, celem aktualizacji zadłużenia oraz odsetek od zadłużenia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach nie wypełniał również obowiązku zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 7 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wyżej wymieniony przepis wszedł w życie 1 grudnia 2021 roku.

III. Kontrolowanie poprawności danych przekazywanych w sprawozdania rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin, jak również z realizacji w województwie łódzkim zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zweryfikowano rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za rok 2022 w oparciu o raporty z systemu dziedzicowego. Weryfikacji danych dokonano na podstawie zestawienia środków zrealizowanych w zakresie świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowej zapomogi, „Za życiem” oraz funduszu alimentacyjnego w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych w kolejnych

miesiącach III kwartału 2022 r. oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w kolejnych miesiącach IV kwartału 2022 r. w oparciu o raporty z systemu dziedzinowego. Ośrodek przekazał dane dotyczące liczby złożonych do organu wniosków z zakresu świadczeń rodzinnych, które były nie zgodne z raportami z systemu dziedzinowego.

Stwierdzono rozbieżności w zakresie danych dotyczących liczby złożonych wniosków wykazanych w CAS w miesiącu sierpniu i wrześniu w zakresie świadczeń rodzinnych. Pracownik Ośrodka stwierdził, że *„sprawdzając kwoty i liczbę wypłaconych świadczeń nie zwrócił należytej uwagi na liczbę złożonych wniosków”*

Niewłaściwie przekazane przez Ośrodek dane w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z realizacji zadania, powodują błędy w danych opracowywanych w raportach wojewódzkich i ogólnopolskich. Mając na uwadze powyższe, kontrolujący stwierdzili, że sprawozdania w zakresie liczby złożonych wniosków w zakresie świadczeń rodzinnych gminie nie odzwierciedlają stanu faktycznego realizacji zadania. GOPS w Czastarach powinien zwracać uwagę na poprawność danych przekazywanych w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych.

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2022 r. Wójt Gminy Czastary otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna w łącznej wysokości 1 234 587 zł. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 1 201 435,19 zł, z tego na wypłatę świadczeń wydatkowano 1 166 150,67 zł, na koszty obsługi wydatkowano w ramach zadania 35 284,52 zł. Do budżetu państwa zwrócono niewykorzystane środki finansowe w wysokości 33 151,81 zł. Powyższe kwoty są zgodne z danymi otrzymanymi z Oddziału Planowania i Analiz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. świadczenia rodzinne przyznano 191 decyzjami administracyjnymi wraz z decyzjami zmieniającymi prawo do świadczeń przyznanych wcześniejszymi decyzjami. W okresie kontrolowanym fundusz alimentacyjny przyznano 8 decyzji administracyjnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach nie realizował wypłat w formie rzeczowej, ani w formie opłacania usług w zakresie świadczeń rodzinnych.

W okresie kontrolowanym Ośrodek nie przekazał do Wojewody Łódzkiego spraw, w celu zweryfikowania, czy zachodzi koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego.

W kontrolowanym okresie wydano 26 decyzji odmawiających uprawnień do świadczeń rodzinnych w stosunku do których wpłynęło 5 odwołań do organu II instancji. Przedmiotowe odwołania zostały rozpatrzone w następujący sposób:

- w 3 sprawach decyzje zostały utrzymane w mocy,
- w 2 sprawach decyzje zostały przekazane do ponownego rozpatrzenia.

Pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2022 roku nie uczestniczyli w szkoleniach. Ośrodek zamieszczał informacje dla mieszkańców dotyczące m. in. terminów składania wniosków w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na stronie internetowej Gminy Czastary oraz na tablicy ogłoszeń informacyjnej GOPS. Ponadto pracownicy GOPS w Czarniewicach na bieżąco udzielali mieszkańcom gminy informacji o przedmiotowych świadczeniach.

W okresie kontrolowanym do GOPS w Czastarach nie wpłynęła żadna skarga na postępowania prowadzone przez organ w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na podstawie dokonanych ustaleń, prowadzone przez Wójta Gminy Czastary postępowania administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**, natomiast prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ocenia się **negatywnie**.

Za uchybienia i nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli odpowiada Kierownik Ośrodka i pracownik realizujący kontrolowane zadanie.

Kierownik jednostki kontrolowanej nie zgłosił zastrzeżeń do otrzymanego w dniu 4 stycznia 2024 r. projektu wystąpienia pokontrolnego (pismo z dnia 10 stycznia 2024 roku). Ustawowy termin na wniesienie umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego upłynął w dniu 11 stycznia 2024 r. Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami zalecam aby:

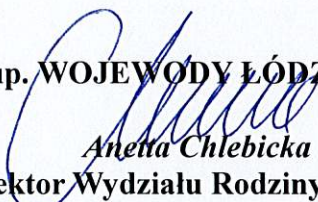
1. Jako organ wydający decyzję administracyjną w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego wskazywać Wójta Gminy Czastary.

2. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wskazywać konkretne przepisy (artykuł / ustęp / punkt rozporządzenia) na podstawie, których przyznawana jest pomoc finansowa.
3. W podstawie prawnej decyzji administracyjnej wskazywać stosowne upoważnienie Wójta Gminy Czastary dla Kierownika GOPS do realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych, a także do podpisywania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
4. Decyzje administracyjne doręczać zgodnie z obowiązującymi przepisami określonymi w Kodeksie postępowania administracyjnego.
5. Decyzje administracyjne doręczać osobie będącej stroną w postępowaniu lub osobie upoważnionej do ich odbioru.
6. Prawidłowo określać wysokość kwot świadczeń przysługujących za niepełny miesiąc.
7. W stosunku do dłużników alimentacyjnych kontynuować / podejmować działania wynikające z rozdziału 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów „Zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych”.
8. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
9. Systematycznie przekazywać do biur informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, wynikających z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 ze zm.).
10. Dołożyć należytej staranności przy sporządzaniu sprawozdań z realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w ten sposób aby dane zawarte w systemie dziedzinowym do obsługi świadczeń były zgodne z danymi w sprawozdaniu rzeczowo- finansowym.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Informacje w powyższym zakresie należy przekazać w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź) za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP: /lodzuw/skrytka wskazując w treści pisma znak sprawy: RPS-I.431.46.2023.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO
Aneta Chlebicka
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**